

Bilten SDMI ■

Zaključki kongresa "Zdravje na informacijski poti" (MI 2006), Zreče, 9.-11.4.2006

O kongresu

Slovensko društvo za medicinsko informatiko je med 9. in 11. aprilom 2006 v Zrečah organiziralo tradicionalni kongres medicinske informatike MI 2006 z naslovom "Zdravje na informacijski poti". Dogodek je privabil 177 udeležencev iz Slovenije in tujine, kar je največja udeležba na kongresih in strokovnih srečanjih društva doslej. Kongres je bil namenjen predstavitvi aktualnega dogajanja na področju zdravstvene informatike s poudarkom na uresničevanju nacionalne strategije eZdravje.

V okviru kongresa sta bili izvedeni delavnici na temo prenove zakona o zbirkah podatkov s področja zdravstva in na temo uporabe informacijskih tehnologij pri informiranju ter izobraževanju bolnikov in zdravstvenih delavcev.

Obravnavana so bila strateška področja zdravstvene informatike - standardizacija, baze podatkov, portali, poročanje, kartica zdravstvenega zavarovanja, komunikacije, elektronski zdravstveni zapisi, informacijska podpora čakalnim vrstam in upravljanju kakovosti v zdravstvu.

Predstavljene so bile nekatere izkušnje iz tujine (Danska, Velika Britanija, Srbija).

Pod pokroviteljstvom Ministrstva za zdravje je bila organizirana delavnica na temo uresničevanja

strategije eZdravje, v okviru katere so bile obravnavane načrtovane zagonske naloge - konsolidacija infrastrukture, vzpostavitev zdravstvenega portala, informacijska podpora čakalnim dobam. Obravnavani so bili tudi organizacijski in finančni aspekti uresničevanja.

Na kongresu so bili predstavljeni aktualni projekti, obravnavana je bila informatika v zdravstveni negi. Krajša delavnica je bila namenjena obravnavanju področja varnosti informacij v zdravstvu. Predstavljenih je bilo tudi nekaj rešitev iz najsodobnejših strokovnih področij (bioinformatika, inteligentni sistemi).

Slika 1 Sekcija Informatika v zdravstveni negi uspeva mnogo bolje, kot je to napovedoval urednik te revije.

Zaključki kongresa

Uresničevanje strategije eZdravje

Slovensko društvo za medicinsko informatiko podpira pripravljeno strategijo eZdravje Ministrstva za zdravje RS in obenem opozarja na naslednje pomembne dejavnike pri uresničevanju strategije:

- Strategija eZdravje opredeljuje ambiciozne cilje za razvoj informacijskih rešitev v zdravstvu. Za izvedbo nadvse aktualnih, a zahtevnih projektov je potrebno zagotoviti finančne in kadrovske vire ter ustrezno koordinacijo.
- Predloge o širjenju uporabe omrežja državne uprave (omrežje HKOM) v zdravstvo je potrebno podrobno pretehtati in ugotoviti možnosti alternativnih rešitev in uporabe javnega internetnega omrežja.
- Standardizacija se kaže kot nujna infrastrukturna aktivnost na več področjih:
 - definiranje enotnih pomenov podatkov (podatkovni slovarji),
 - definiranje enotnih naborov, formatov podatkov za vodenje zbirk in za izmenjevanje podatkov med subjekti v zdravstvu,
 - varovanje informacij.

Zato je potrebno čim prej ustanoviti nacionalne organe za koordinacijo aktivnosti na področju standardizacije in pristopiti k razvoju standardov za prednostne projekte.

- Zagotoviti je potrebno podporo in širitev področij delovanja uspešnim (tekočim) projektom ter prenos teh modelov delovanja v nove projekte (npr. uporaba izkušenj kakovosti v zdravstvu pri podpori projekta čakalnih dob).

- Ministrstvo za zdravje naj se pridruži pobudi MVŠZT, ki bo v koordinaciji Direktorata za informacijsko družbo že v letu 2006 pričela uresničevati nacionalni projekt "Varen dom" kot modelni dom tudi za ureditev domačega okolja bolnika za izvajanje dolgotrajne nege in zdravljenja na domu.

Slika 2 Občni zbor je minil mirno, kot že dolgo nobeden.

Ključni dejavniki za nadaljnjo informatizacijo zdravstva

Na konferenci so bili izpostavljeni naslednji ključni dejavniki za nadaljnjo informatizacijo v slovenskem zdravstvu:

- Spodbujati uvajanje konkretnih informacijskih rešitev, ki pripomorejo k izboljšanju kakovosti zdravstvenih storitev in k racionalizaciji poslovanja na način finančnih spodbud s strani ministrstva in ZZS.
- Zagotavljanje ustrezne varnosti medicinskih podatkov je vse bolj izražena zahteva uporabnikov teh storitev. Nalog se je potrebno lotiti postopno (najprej zagotoviti najnujnejše ukrepe) in racionalno (ukrepe, ki veljajo za večino izvajalcev izvesti sočasno in enotno za podobne zdravstvene organizacije npr. zdravstvene domove, bolnišnice itd.). Zagotoviti je potrebno tudi ustrezno neodvisno preverjanje na nacionalni ravni. Na delavnici s

področja varnosti informacijskih sistemov je bil podan in podprt predlog za organizacijsko rešitev prenosa varnostno informacijskih standardov v prakso; konsolidacijo varnostnih standardov za podobne zdravstvene organizacije (npr. zdravstveni domovi, bolnišnice ...); ter poenostavljeno preverjanje ustreznosti varnostnim standardom, kar bi pomenilo lažjo, hitrejšo in cenejšo uvedbo varnosti v zdravstvene informacijske sisteme.

- Priložnosti uporabe informacijskih tehnologij je poleg v institucionalnem zdravstvu potrebno izkoristiti tudi pri zagotavljanju zdravstvene oskrbe na domu.
- Udeleženci delavnice na temo uporabe informacijskih tehnologij pri informiranju ter izobraževanju bolnikov in zdravstvenih delavcev so opozorili da trenutna prizadevanja za vključitev informacijsko komunikacijske tehnologije v proces izobraževanja temeljijo na delu posameznikov entuziastov. Veliko več pozornosti je potrebno nameniti izobraževanju zdravstvenih delavcev s področja informatike v teku rednega izobraževanja na srednjih šolah in fakultetah, kakor tudi ob delu.

Slika 3 Predsednik programskega odbora je bil še enkrat več zadovoljen.

Prenova Zakona o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva

Udeleženci delavnice o prenovi Zakona o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva so oblikovali naslednje zaključke:

- Čim prej je potrebno imenovati delovno skupino, ki bo pripravila strokovne podlage za predlog novega zakona. Če bo predlog pripravljen za vladno proceduro do konca oktobra 2006, bo mogoče zakon sprejeti aprila 2007.
- Skupina mora biti interdisciplinarna, v njej morajo že od začetka sodelovati tudi pravniki.
- Potreben je naslednji pristop k pripravi zakona:
 - definirati informacije, ki jih deležniki potrebujejo,
 - definirati indikatorje, ki iz tega izhajajo,
 - opredeliti namen in cilje zbiranja podatkov,
 - opredeliti nabor podatkov,
 - opredeliti definicije podatkov,
 - opredeliti način zbiranja podatkov,
 - opredeliti ustrezno zakonsko ureditev.
- Z zbirkami podatkov je potrebno zagotoviti tako spremljanje zdravstvenega sistema kot zdravja prebivalstva.
- Potrebno je upoštevati evropske direktive o varovanju podatkov in veljavni Zakon o varstvu osebnih podatkov.
- Opredeliti je potrebno vloge letnih programov raziskovanj (po vzoru ureditve na področju državne statistike) kot možne ureditve

- anketnega zbiranja podatkov, povezovanja podatkovnih zbirk, razvojnih projektov, ...
- Glede priprave zakona obstajajo naslednja odprta vprašanja:
 - priprava novele zakona ali priprava novega zakona,
 - osebni identifikatorji v zdravstvu (poleg KZZ, tudi uporaba EMŠO),
 - vključitev podatkov o zdravstvenem zavarovanju.

Pri pripravi zakona je potrebno razmišljati tudi o natančni opredelitvi zahtev za elektronsko podpisovanje in elektronski arhiv podatkov v zdravstvu, s čimer bi zagotovili pravno enakovrednost elektronskega in papirnega arhiva.

Pripravi zakona mora slediti priprava podzakonskih aktov, ki bodo opredelili tehnološke izvedbene pogoje (varnost osebnih podatkov, izmenjave podatkov itd).

Slika 4 Ti, a naj tole pritisnem?

Problemi, ki zahtevajo nujno reševanje

Udeleženci kongresa so opozorili tudi na naslednje konkretne probleme, ki se pojavljajo pri izvajanju projektov in rednem delu v zdravstvu:

- Nujno je potrebno poenotiti pristope pri oblikovanju kazalnikov za spremljanje kakovosti dela v bolnišnicah. Trenutno na teh področjih med seboj neusklajeno delujeta zdravniška zbornica in ministrstvo.
- Nujno je potrebno poenotiti obstoječe baze podatkov o zdravljenih in zagotoviti kakovostno in enotno zbirko teh podatkov na nacionalnem nivoju, saj je takšna zbirka nujna podlaga za bolnišnične projekte, elektronski recept in druge projekte.
- Nujno je potrebno zagotoviti pravne podlage in tehnične rešitve za uporabo baze podatkov o izvajalcih pri vseh subjektih zdravstva, saj je ta zbirka podatkov ključnega pomena za komuniciranje med subjekti v zdravstvu in podlaga za številne projekte.

Slika 5 Profesor Pajntar? Tole ni porodnišnica, veste! Saj se mi je zdelo, toliko žensk pa nobena noseča!

Pripravili: Ivan Eržen (predsednik SDMI), Tomaž Marčun, Polonca Truden Dobrin, Vesna Prijatelj, Brane Leskošek, Marija Trenz (fotografije)

■ **Infor Med Slov:** 2006; 11(1): 72-75